

- *) Henvendelse fra DK's fiskeindustri- og eksportforening vedr. forhandlingerne mellem EU og EFTA

DANMARKS
FISKEINDUSTRI- OG
EKSPORTFORENING

Hr. Kontorchef Mogens Schou

Fødevareministeriet

3 april 2003
PH/-

Notat vedr. kompensationsforhandlinger mellem EFTA og EU (Udvidelse 2004)

Vi er blevet opmærksomme på, at ovennævnte forhandlinger er betydeligt mere fremskredne, end vi havde forestillet os, idet vi hverken fra danske eller EU myndigheder har fået nogen som helst meldinger om, at man i det hele taget var kommet ind i en fase, hvor disse diskussioner var gået i gang for alvor. Vi har også forstået, at kendskabet hertil har været ganske beskedent i Fødevareministeriet.

Det er ikke nemt at bidrage konstruktivt til en meningsudveksling, når det skal gå så stærkt, at man ikke på ordentlig vis kan nå at bringe foreningens medlemmer ind i processen. Da vi nu er tvunget til det, vil vi komme med nogle mærkninger, men med det forbehold, at det ikke nødvendigvis er de endelige.

Vore bemærkninger bygger på nogle oplyste krav fra den norske forhandlingsdelegation, samt oplysninger fra diverse fagblade omkring det islandske udspil, og kan derfor ikke betragtes som fyldestgørende, al den stund vi ikke med sikkerhed ved, hvad der er i "spil".

Som et generelt synspunkt er det vor opfattelse, at EFTA ikke skal have kompensation, hvilket også er en opfattelse, som vi har kunnet forstå, har været Kommissionens mening, hvis man altså skal fæste lid til de udmeldinger som diverse kommissærer er fremkommet med gennem de seneste par år.

Der er ingen tvivl om, at nuværende virksomheder i EU,- specielt i den pelagiske sektor, vil blive ramt, såfremt man vil give kompensation i det omfang, som nu har været krævet både fra Norge, men så sandelig også fra Island.

I forvejen har disse lande jo en mulighed for at sende diverse sildeprodukter ind i EU uden told, nemlig i den toldfri periode 15. februar til 15. juni, samt benytte sig af det eksisterende GATT-kontingent på 34.000 tons, som kan benyttes til både hel fisk og delvist forarbejdede varer. Herudover er der også mulighed for at indføre filet og lapper over en hvis størrelse under det toldfrie kontingent på 20.000 tons, som gælder fra den 1. november.

Et alvorligt aspekt er jo, at den traditionelle handel mellem Polen og Tyskland vil være en alvorlig trussel mod fællesskabets virksomheder- ikke mindst de danske, men så sandelig også de tyske - som

nu må se i øjnene, at der frit kan ske handel mellem Polen og resten af EU uden den told, som var en vis beskyttelse for de sildeproducerende virksomheder, samtidig med, at der så også vil være fordele forbundet med indkøbet af de halvfabrikata, som danner grundlag for denne produktion.

Det er ikke alene en sag, der angår det traditionelle salg til Polen, fordi eksempelvis de tyske virksomheder vil kunne købe billigere varer i Norge /Island, end de kan skaffes internt fra EU. Vi taler om nogle strukturelle forskelle, som bestemt ikke har med almindelige omkostningsforhold at gøre, men blandt andet er et spørgsmål om, at være en del af fællesskabet eller ikke.

Vi mener også, at EU's Fiskeripolitik er en del af dette kompleks, og det er ikke til at få øje på, hvorledes de strukturelle forskelligheder i EU og lande som Island og Norge skal kunne forenes i en jævnbyrdig konkurrencesituation. Det er skammeligt at måtte sige det, men troværdigheden af den norske gøren og laden kan ligge på et meget lille sted, og det vil alene af den grund ikke være rigtigt at give slip på flere sanktionsmuligheder end højst nødvendigt.

Alle vil nu være på vagt efter åbninger for anlæggelse af sager om dumping, og det kan ikke være i erhvervets interesse, at man er med til at skabe sådanne situationer, selvom kommissionen ved flere lejligheder har tilkendegivet, at det vil ske, jo mere liberal den fremtidige handelspolitik vil blive.

Allerførst vil vi kommentere de mere tekniske aspekter af de nu kendte ønsker, og starte med at konstatere, at der er mange fejl i de givne oplysninger. Nogle kan være gemene fejlskrivninger, og andre kunne man godt forestille sig var bevidste. Som eksempel på sidstnævnte kan nævnes den allerførste post, hvor man angiver ens todsatser for både sildefilet og sildelap, nemlig 3%, hvor satsen rettelig burde være 15% for lapper.

Efter denne gennemgang vil vi anføre vore substantielle bemærkninger til ønskerne.

Som vi har fået det oplyst, er de **norske** ønsker (som allerede er en af modifikation af en oprindelig "ønskeseddel") bygget op over fire grupper:

Det første afsnit indeholder varegrupper - og vi taler her kun om sild, makrel og rejer – som man ønsker at kunne indføre frit (0 told og uden volumenbegrænsninger):

Frosne sildefileter og lapper:

Der er her nævnt et tarifnummer (filet) 03042075, som medfører en told på 3%, som gælder hele året. Varen kan også importeres toldfrit på det gamle GATT kontingent på 30.000 tons, samt i forbindelse med det autonome toldkontingent, som åbnes den 1. november. Bemærk, at disse ikke er fritaget for told i den "toldfri periode" 15. februar til 15. juni.

Der er yderligere her nævnt et tarifnummer (lapper over 80gr.) ex 03049022, som medfører en told på 15% (ikke 3% som opgivet af nordmændene), men som i perioden 15. februar til 15. juni, samt i forbindelse med det autonome toldkontingent, som åbnes den 1. november, kan importeres toldfrit.

Frosne makrelfileter:

Der er her nævnt to tarifnumre, 03042053 og 03042051, som begge medfører en told på 3%, som gælder hele året.

Frosne hele sild:

Der er her nævnt et forkert tarifnummer (03045000), som skal være 03035000, som medfører en told på 15%, som gælder hele året.

Frosne hele makrel:

Der er her nævnt et forkert tarifnummer (03047430), som skal være 03037430, som medfører en told på 15%, som gælder hele året.

Frosne rejer:

De anførte numre, der omfatter frosne rejer, er alle forkerte (16042010, 16042091, 16042099). Skal være: 16052010: Crangon og Pandalus Borealis i hermetisk tillukket emballage. 16052091: Crangon og Pandalus Borealis, i 2 kg. pakninger eller derunder. 16052099: Crangon og Pandalus Borealis i andre tilfælde. Tolden er 20%, men der er diverse toldkontingenter med en toldsats på 7%.

Det nævnte nummer: 03061230 kan ikke findes i toldtariffen.

Det nævnte nummer 03062310 er "ikke frosne" og bør derfor ikke inkluderes i samme overskrift. Omfatter arterne Cragon, Pandalus Borealis og Pandalidae-familien. Varerne er forarbejdede, lagt i lage etc. Og toldsatsen er 12%

Det andet afsnit indeholder varegrupper- og vi taler her kun om sild og makrel i en kombination af kvoter og reducerede toldsats (Toldkontingenter).

Tilberedte sildeprodukter i hermetisk lukket emballage, tarifnummer 16041291. Nuværende told 20%.

Fersk hel sild, tarifnummer 03024000. Nuværende told 15%. Der er dog ingen told i perioden 15. februar til 15. juni. Varen kan også indføres toldfrit under det gamle GATT kontingent på 34.000 tons, og endelig kan den indføres toldfrit under et kontingent på 20.000 tons, som løber fra den 1. november til 31. december.

Ferske sildefileter, tarifnummer 03041038 (filet af andre saltvandsfisk). Nuværende told 18%. For denne position gælder, at der kun er toldfritagelse for GATT-kontingentet samt i henhold til det autonome kontingent på de 20.000 tons, som træder i kraft den 1. november. Vægten per filet skal være over 80gr.

Ferske sildelapper, tarifnummer 03041097. Nuværende told 15%. Også for denne position gælder der toldfri muligheder som ovenfor nævnt inkl. vægtekriteriet. Vægten per lap skal også her være over 80gr.

Fersk hel makrel, tarifnummer 03026400. Nuværende told 20%. Varen kan indføres frit i perioden 15. februar til 15. juni.

Ferske makrelfileter, tarifnummer 03041038 (filet af andre saltvandsfisk). Nuværende told 18%. Ingen undtagelse.

Det tredje afsnit er et generelt krav om, at der skal ske en harmonisering af oprindelsesregler.

Dette har vi ikke mulighed for at kommentere, da vi ikke ved, hvad der her tænkes på!

Det fjerde afsnit er et ønske om, at alle toldsats på 2% og derunder reduceres til 0.

Det er vi indforstået med!

Vedrørende de islandske krav:

Med hensyn til de islandske ønsker forstår vi, at man stort set kun er interesseret i at få fuld toldfrihed for sildelapper, som indføres under tarifnummer 03041097, hvor tolden udgør 15%. Dog er der også her de samme muligheder for toldfritagelse, som nævnt under de norske ønsker. Man skal være opmærksom på, at der allerede eksisterer en meget lang række produkter, som er fritaget for told ved indførsel til EU. Man skal heller ikke glemme, at islandske selskaber har meget store økonomiske interesser placeret i polske fiskeforarbejdningsvirksomheder. Dette forhold gælder også for norske selskaber.

Substantielle bemærkninger til ønskerne:

Generelt

Helt generelt er vi imod at give kompensation for noget som helst, fordi det efterhånden opleves sådan, at det er forbundet med flere ulemper, at være medlem af fællesskabet end det modsatte.

Kommissionen har ved mange lejligheder udtalt sig på linie hermed, og det vil de selvfølgelig blive konfronteret med, såfremt udfaldet bliver et andet.

Vi er ligeledes generelt imod, at der gives toldlettelser på alle former for færdigvarer, som vil være en akut trussel mod forarbejdningsindustrien i EU, af grunde som tidligere nævnt.

Det betyder derfor, at der ikke kan gives lempelse til rejeprodukter nævnt under det første afsnit, ligesom der ikke kan gives lempelse til forarbejdede sildeprodukter i afsnit 2. Vi kunne også godt forestille os, at grønlandske virksomheder ej heller ville være alt for glade for lempelse på rejeområdet.

Når vi taler om silde- og makrelprodukter er der et forhold som skal fremhæves når der tales om kompensation. De kvantiteter, der skal danne udgangspunkt for en eventuel kompensation (studehandel), skal selvfølgelig ikke omfatte de kvantiteter, der handles i den toldfri periode (15.

februar til 15. juni), samt for sildens vedkommende, en forholdsmæssig andel af det autonome toldkontingent på 34.000 tons omsat til en periode.

Sagt på en anden måde:

Som udgangspunkt bør man fra EU's side ikke acceptere et udgangspunkt i forhandlingerne, som omhandler et kvantum, som er større end halvdelen af det årlige kvantum, som man har anført i de udarbejdede statistikker (2002), og som man har anført, at begge parter er enige i. Hertil kommer de muligheder, der vil opstå som følge af de eventuelle toldkontingenter (autonome), som eventuelt senere vil blive gennemført fra EU's side.

Vi ønsker ikke at give fuld frihed for import, hverken når vi taler om volumen eller fjernelse af al told. Her er det ikke nok at se isoleret på den danske situation, men også Irland og UK har måske realpolitisk mere på højkant end vi har. Det vides, at både Irland og UK er stærkt imod det "modificerede forslag, som tilsyneladende er det der nu forhandles om.

Deelt set burde der være en total symmetri i toldfastsættelsen, således at man ikke kunne bruge forskellige todsatser til at fremme egne handelsmønstre. Det forslag, som vi er blevet bekendt med, er ikke udtryk for en sådan symmetri, idet der både for sild og makrel er tale om en lav told på "færdigvarer" og en høj told på "råvarer". Dette er selvfølgelig i norsk interesse, fordi man på den måde kan holde råvaren hjemme, og dermed reducere muligheden for at virksomheder i EU kan købe tilstrækkelige råvarer fra Norge til at kunne holde en rationel produktion i gang.

Det er ikke, og kan ikke være i Fællesskabets interesse, og slet ikke med de vilkår vi i øvrigt har i forhold til samhandel med Norge (handicap m.m.), men det er jo ikke tilfældigt, at det er de norske forhandlere som stiller kravene i denne situation.

Som tidligere nævnt er der allerede nu store muligheder for toldfri import, noget som ikke har været meget omtalt af hverken Island eller Norge.

Man har talt om en såkaldt dynamisk kontingent aftale, som i modsætning til den eksisterende ordning ikke skulle være en hindring for en udvidelse af forretningsaktiviteter, men som samtidig også skulle være en mulighed for at holde udviklingen "lidt i snor". Det er rigtigt, som det er sagt ved mange lejligheder, at handelsmønstrene er meget kunstige i den pelagiske sektor, fordi man har disse mange "go and stop" i forhold til betaling af told, hvilket gør gennemsigtigheden af markedet ganske fraværende.

En sådan generel tankegang er vi ikke imod, men den må være underordnet i forhold til de konkrete varekategorier og disses vilkår.

Danske ønsker vedrørende sildeprodukter:

Som det allerførste ønsker vi naturligvis toldfritagelse for **råvarer** i så stor udstrækning som muligt. Dette er den første og mest nødvendige forudsætning for en lige konkurrencesituation. Vi har allerede

en ulige konkurrencesituation som situationen er nu, og den danske sildeindustri kan ikke tåle, at flere fordele gives til Norge og Island.

Skulle vi fra dansk side blive nødt til at "betale" for en sådan yderligere toldfritagelse på råvarer, kunne man forestille sig en 0-told for frosne sildefileter (nuværende 3%), men da det er den så absolut største volumen, må det modsvare en total ophævelse af told på råvarer, og ikke kun en mindre udvidelse af kontingentet eller en eventuel fremrykning af starttidspunktet.

Man kunne også forfægte det synspunkt, at der ikke skulle gives nogle indrømmelser overhovedet, og at man derved også undlod at inddrage toldfrihed på råvarer. Formålet skulle være, at man så havde en meget "ren" situation i denne forhandlingssituation.

Man kunne så senere på året i Kommissionsregi indføre et autonomt toldkontingent uden Norges medvirken. Det er selvfølgelig en politisk fornemmelse, om en sådan fremgangsmåde er politisk holdbar!

Danske ønsker vedrørende makrelprodukter:

Markedssituationen er ganske anderledes for makrel sammenlignet med sild, men alligevel må vi konstatere en manglende symmetri i det udspil, vi har set. Igen vil Norge favorisere færdigvarer ved at foreslå hel frossen makrel fri for al told og volumenbegrænsninger, selv om den nuværende told er så høj som 15%.

Ifølge de norske ønsker skal ferske makrelprodukter fortsat være belagt med en vis told, men også med mængdebegrænsninger. Bevæggrundene må være de samme som nævnt under sild, nemlig at holde råvaren hjemme!

Vi kan gå ind for fuld toldfritagelse på de i forslaget nævnte former for makrel, idet vi skal huske på, at der allerede i perioden 15. februar til 30. juni er tale om toldfri import af visse kategorier. Det skal præciseres, at dette ikke gælder deciderede detailvarer som eksempelvis konserves, røgvarer m.m.

Det skal endnu engang præciseres, at den såkaldte toldfri periode ikke har nogen betydning, da den betydningsfulde del af fiskeriet først finder sted, når den toldfri periode er forbi!

Slutbemærkninger:

De her omtalte forhold er kun en beskeden flig af et stort problemkompleks, der omfatter landinger og handel med sild og makrel.

I forbindelse med "symmetrien" er det heller ikke uden betydning, at EU's fartøjer kan lande fisk i Norge uden told, hvorimod når norske fartøjer lander fisk i EU, skal der betales told. Dette fordrer dog, at de norske fiskere har tilladelse til at lande fisk uden for Norge, hvilket for makrels vedkommende længe ikke havde været tilfælde, indtil det sidste år blev meddelt fra Norges Sildesalgslag, at man nu godt kunne deltage i auktionshandelen.

Man skal her være opmærksom på, at fiskeriet finder sted i en periode, hvor der fuld told ved import ind i EU

Det hører vel også med til usikkerheden, hvorvidt man kan regne med, at oprindelsesreglerne bliver overholdt i forbindelse med norsk eksport af fisk som er landet af danske (EU) fartøjer i Norge. Da importtolden ind i Rusland er højere fra EU end fra Norge, er det nemt at forestille sig, at de danske fisk ikke bliver opgivet som danske (EU) når oprindelse skal deklarerer.

Vi har fået bekræftet, at det forholder sig sådan, og så sent som den 14. marts var der en oplysning fra Norges Sildesalgslag der bekræfter, at disse misforhold eksisterer.

Så en fuldstændig "symmetri" indebærer ændringer på mange områder, og derfor vil det ikke være muligt, så længe ikke alle er med i det samme fællesskab.

Min allersidste kommentar må være rettet mod den forhandlingsmetodik, som vi her er vidne til. Gennem mine kontakter med kolleger både i Irland og UK er det meget tydeligt kommet frem, at de heller ikke der har megen viden om, hvad der foregår i disse forhandlinger. Det er utroligt, at de personer, hvis opgave det er at holde rede på disse forhold, ikke er part i forhandlinger på EU's side.

Anderledes forholder det sig hos de norske forhandlere, som i alle forhold sender folk, med et minutiøst kendskab til emnet, til sådanne forhandlinger. Der er ikke noget at sige til, at vi - i EU bliver sorteper den ene gang efter den anden.

Peder Hyltoft